

MARIN VOICU

Studii de Drept internațional, european și de Drept românesc

(2023-2025)

- I. Drept internațional
- II. Drept european
- III. Drept intern – public și privat
- IV. Dreptul arbitrajului comercial
- V. Personalități ale dreptului și ale școlii juridice românești

Universul Juridic

București

-2026-

Cuprins

Prefață – Prof. univ. dr. Marieta Safta.....	9
--	---

PARTEA I. DREPT INTERNAȚIONAL

Capitolul 1. Pactul internațional al ONU – pentru un viitor mai bun. Cadrul general	17
Capitolul 2. Pactul digital mondial al ONU – un viitor digital deschis	23
Capitolul 3. Unele considerații privind declinul democratic în relațiile internaționale.....	36
Capitolul 4. Despre Forumul Economic Mondial – FEM – de la Davos, Elveția.....	43
Capitolul 5. Unele particularități ale crizei dreptului internațional și dreptului constituțional ca factori de alienare a statului de drept și de fragilizare a drepturilor fundamentale.....	49
Capitolul 6. Succinte observații privind rolul și puterea normativă a societăților multinaționale (SM) și transnaționale (ST) aflate sub monitorizarea OCDE	57
Capitolul 7. Acordul de cooperare în domeniul securității dintre președintele României și președintele Ucrainei, Washington, 10 iulie 2024.....	71
Capitolul 8. Cronică: „Conferințele și colocviile internaționale de drept public” ale Centrului de Drept Public comparat al Universității Paris 2, Assas	73
Capitolul 9. Jurisprudență selectivă a Tribunalului Internațional al Dreptului Mării – TIDM Hamburg.....	80
Capitolul 10. O mică triadă de reflecție existențială	85

PARTEA A II-A. DREPT EUROPEAN

<i>A. Dreptul Consiliului Europei. CEDO</i>	87
Capitolul 1. Cronică Anului Judiciar CEDO – 2024.....	89
Capitolul 2. Mecanismul de monitorizare a executării hotărârilor și deciziilor CEDO în statele membre ale Consiliului Europei	106
Capitolul 3. Avocatul în jurisprudența CEDO. Soluții semnificative	111
Capitolul 4. Buna-credință în jurisprudența CEDO – art. 1 (1) Protocolul nr. 1.....	126
Capitolul 5. Inspecțiile fiscale ale autorităților în sediile societăților comerciale în jurisprudența CEDO.....	131

Capitolul 6. Interferențe ale dreptului primar și derivat al UE în jurisprudența CEDO	134
B. Dreptul UE și jurisprudența CJUE	151
Capitolul 1. Suveranitatea europeană, supremația dreptului UE, identitatea constituțională a UE și federalizarea Uniunii – principii, concepte și tendințe extratratate – TUE și TFUE	153
Capitolul 2. Fragilitatea primatului dreptului UE, a încrederii mutuale și a loialității instituționale în raport cu ordinele juridice ale statelor membre. Opinii și soluții de ameliorare a conflictului: CJUE vs Curțile constituționale naționale	162
Capitolul 3. Aderarea UE la CEDO – obligație fundamentală instituită prin TUE – demersuri și impedimente	166
Capitolul 4. Programul UE: „Orizont Europa – 2030”	176
Capitolul 5. Prioritățile UE, 2024-2029 – realism sau iluzionism?!	182
Capitolul 6. Strategia digitală a UE (2020-2030). Jocul de-a suveranitatea europeană – „SUVERANITATEA DIGITALĂ A UE”, o doctrină futuristă sub flamura IA. UE lucrează la o „IDENTITATE EUROPEANĂ DIGITALĂ – CID”	193
Capitolul 7. Evoluția și generalizarea IA. Experiențe, riscuri, perspective privind umanitatea și tehnologiile noi	212
Capitolul 8. De la Programul UE „Orizont Europa – 2030” la „Prioritățile UE, 2024-2029” și „Strategia digitală a UE, 2020-2030”, iar acum „De la promisiune la progres” privind „Starea Uniunii” – 2025	228
Capitolul 9. Unele observații asupra doctrinei dreptului UE și a jurisprudenței CJUE în dezacord cu tezele și opiniile prof. Koen Lenaerts, președintele CJUE (2015-2025)	235
Capitolul 10. Principii și constante obligatorii impuse de CJUE privind pensiile de serviciu ale judecătorilor și procurorilor prin hotărâri definitive din anul 2025	241
Capitolul 11. Revirimentul jurisprudenței. Studiu de drept comparat în statele membre ale UE și în România	248
Capitolul 12. Principalele concluzii din comunicările la Conferința națională cu participare internațională „Protecția juridică a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în fața noilor tehnologii: IA, algoritmi și Big Data. Digitalizarea procedurilor judiciare și a exercitării profesiilor juridice liberale” – Constanța, 23-24.10.2025, Senatul Universității „Ovidius”, Facultatea de drept și științe administrative	284

PARTEA A III-A. DREPT INTERN – PUBLIC ȘI PRIVAT

A. Dreptul public	309
<i>I. Dreptul constituțional și dreptul administrativ</i>	309
Capitolul 1. Drepturi fundamentale garantate efectiv vs drepturi iluzorii. Texte enigmatice și imprevizibile în Constituția României	311
Capitolul 2. Tradițiile juridice în dreptul public. Perspectivă comparată.....	319
Capitolul 3. Viziunea (ne)constituțională a unui candidat la funcția de președinte al României – ca „șef de stat” și „lider al națiunii române”	335
Capitolul 4. Legitimitatea și reprezentativitatea „produsului electoral” într-o democrație constituțională participativă, cu referire la România	341
Capitolul 5. Succintă retrospectivă asupra legilor de organizare, competență și compunere la Înalta Curte de Casație și Justiție (1861-1947). Elementele de interes și actualitate pentru deblocarea ICCJ	348
Capitolul 6. Curțile constituționale în UE și în România. Compoziția și statutul judecătorilor. Provocări democratice, probleme juridice și politice. Perspective comparative.....	358
Capitolul 7. Noua „TORNADĂ” anuală a puterii politice asupra Autorității judecătorești, cu „obsesia istorică” a tăierii/mutilării/supraimpozitării pensiilor de serviciu ale judecătorilor și procurorilor, suprareglementate prin Legea nr. 282/2023 (M. Of. nr. 950 din 20 octombrie 2023). Sinteză	371
Capitolul 8. Drepturi bănești instituite prin lege, dar neacordate timp de 13 ani judecătorilor – indemnizația specială convenită legal la pensionare (art. 81 din Legea nr. 303/2004, text abrogat în decembrie 2022), în interpretarea excesivă a CJUE	380
Capitolul 9. Rolul și funcțiile judecătorului privind protecția drepturilor fundamentale în fața noilor tehnologii ale IA și algoritmilor judiciari. Studiu de drept comparat	385
Capitolul 10. Criza fiscal-bugetară și practicile abuzive ale guvernanților. România repetă experimentul Greciei din 2010, ca „laborator” al politicilor de austeritate europeană.....	408
B. Dreptul privat – civil, comercial, procesual civil	412
Capitolul 1. Admisibilitatea probelor ilicite și neloiale în procesul civil. Imperativul loialității probelor vs imperativul adevărului. Revirement jurisprudențial – Înalta Curte de Casație și Justiție și Curtea de Casație a Franței	414
Capitolul 2. Despre îndoială, convingere intimă și adevăr judiciar. Studiu de drept comparat și de drept intern.....	423

Capitolul 3. Recunoașterea și încuviințarea executării unei hotărâri străine în România	438
Capitolul 4. Dreptul comercial și al afacerilor în doctrina și în practica statelor membre ale UE și ale OCDE. Studiu de drept comparat. Necesitatea elaborării unui Cod român al afacerilor	457
Capitolul 5. Aderarea României la OCDE – proiect de țară. Noul Cod român al afacerilor și Codul maritim român – instrumente relevante în Foaia de parcurs pentru aderare	473
Capitolul 6. Spațiul maritim. Cadrul general. Spațiul maritim al României la Marea Neagră	483

PARTEA A IV-A. DREPTUL ARBITRAJULUI COMERCIAL

Capitolul 1. Jurisprudența arbitrală selectivă a Curții de Apel București în acțiunea în anulare	497
Capitolul 2. Sinteză și examen teoretic al jurisprudenței Curții de Casație a Franței în materie arbitrală.....	506
Capitolul 3. Incompatibilitatea arbitrajului privat cu dreptul UE. Jurisprudența selectivă a CJUE	516
Capitolul 4. Principiul bunei-credințe în jurisprudența arbitrajului comercial internațional	519
Capitolul 5. Controlul judecătoresc limitat al hotărârilor arbitrale și violarea dreptului la un proces echitabil (CEDO, Hotărârea din 10.07.2025, Marea Cameră).....	522
Capitolul 6. Unele considerații privind dreptul și jurisprudența Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă CCIR privind ajustarea prețului în contractele de achiziție publică	530

PARTEA A V-A. PERSONALITĂȚI ALE DREPTULUI ȘI ALE ȘCOLII JURIDICE ROMÂNEȘTI (2023-2025)

Capitolul 1. Mari personalități ale științelor juridice fără recunoaștere academică în timpul vieții: prof. univ. dr. Ion Deleanu și prof. univ. dr. Nicolae Popa, cu vocația la titlul de membru post-mortem al Academiei Române	553
Capitolul 2. <i>Datoria vieții noastre</i> , de acad. Vasile Pârvan. Sinteza prelegerii ținute la Universitatea din Cluj la 3 noiembrie 1919	560
Capitolul 3. <i>In honorem</i> prof. univ. dr. ION M. ANGHEL, la 97 de ani, decanul de vârstă al membrilor AOSR și ASJR.....	567
Capitolul 4. <i>In memoriam</i> : prof. univ. dr. h. c. NICOLAE POPA (1 septembrie 1939 – 26 noiembrie 2024), ilustru SAVANT, creator de școală juridică, continuator al marilor noștri profesori, profund umanist și dăruitor, neîncetat, de speranțe și iubire	568
Capitolul 5. Reflecții – principala „carte de vizită științifică” a Academiei de Științe Juridice din România la 10 ani de existență și devenire	576

CAPITOLUL 1

PACTUL INTERNAȚIONAL AL ONU – PENTRU UN VIITOR MAI BUN. CADRUL GENERAL¹

I. Introducere

Pactul pentru viitor, adoptat în unanimitate duminică, 23 septembrie 2024, de statele membre ONU, prevede 56 de „acțiuni” pentru a face față la „cele mai mari provocări ale vremurilor noastre”, de la domenii istorice ale menținerii păcii până la subiecte mai inovatoare, precum inteligența artificială.

Desfășurarea acestui summit a fost stabilită prin raportul *Agenda noastră comună*, publicat de secretarul general al ONU, în septembrie 2021, și care evidențiază importanța accelerării realizării Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), solicitând astfel organizarea unui summit viitor în 2024.

Rezoluția 76/307, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 8 septembrie 2022, a definit ulterior modalitățile summitului și, în special, elaborarea unui document final.

Președintele Adunării Generale a Națiunilor Unite a numit Germania și Namibia drept coordonatori pentru elaborarea unui document final, intitulat *Un pact pentru un viitor mai bun* care să se bazeze pe consultări interguvernamentale, precum și pe contribuțiile diverselor părți interesate, inclusiv din partea societății civile.

Pe 26 ianuarie 2024, coordonatorii au propus un proiect zero, care prezenta structura și principalele orientări, precum și aproximativ o sută de angajamente care ar putea fi asumate de șefii de stat și de guvern în documentul final.

Documentul final este structurat în jurul mai multor elemente-cheie, inclusiv reafirmarea faptului că *cei trei piloni ai națiunilor Unite (dezvoltare, pace și securitate și drepturile omului) sunt strâns legați. Eradicarea sărăciei în toate formele și dimensiunile ei este considerată cea mai mare provocare globală și o condiție esențială pentru dezvoltarea durabilă.*

II. Obiective principale

1. Pacea și dreptul internațional

Subliniind „creșterea și diversificarea” amenințărilor la adresa păcii mondiale, în special „*riscul de război nuclear*”, pactul reiterează angajamentele fundamentale ale membrilor ONU, respectarea cartei, drepturilor omului și a dreptului internațional, protecția civililor, diplomația pentru soluționarea conflictelor, principii care sunt încălcate zilnic în întreaga lume.

Pactul reafirmă, de asemenea, angajamentul față de *eliminarea armelor nucleare*.

---

¹ *juridice.ro*, 10.10.2024.

În timp ce câteva zeci de mii de căști albastre sunt desfășurate în întreaga lume, el recunoaște nevoia de a *adapta misiunile ONU de menținere a păcii*, criticate uneori de țările-gazdă, pentru a răspunde mai bine la realitățile actuale (acțiunea 21).

În special, el îi cere secretarului general să facă recomandări cu privire la modul în care *„setul de instrumente ONU poate fi adaptat”*, pentru a *răspunde într-un mod mai „flexibil” și „personalizat”, în funcție de situațiile din teren.*

2. Clima

„Schimbările climatice sunt una dintre cele mai mari provocări ale timpului nostru” și „suntem foarte îngrijorați de ritmul lent actual al progresului în limitarea acestora”.

Cu toate acestea, Pactul depășește, cu adevărat, angajamentele asumate la COP28 la sfârșitul anului 2023 (acțiunea 9), „tranziție” pentru a se îndepărta de *combustibili fosili, triplarea capacităților regenerabile până în 2030, neutralitatea carbonului până în 2050, continuarea eforturilor pentru a limita încălzirea la +1,5°C.*

3. Dezvoltarea și finanțarea

Pactul promite să accelereze eforturile pentru atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă care urmăresc, în special, până în 2030, *eradicarea sărăciei extreme, lupta împotriva foametei, egalitatea de gen, educația.*

În acest context, subiect apropiat de inimile celor mai sărace țări, Pactul se angajează să *„accelereze reforma arhitecturii financiare internaționale”* (acțiunea 47) pentru a permite în special anumitor state care sunt excluse din aceasta să aibă acces mai ușor la finanțare preferențială de la băncile de dezvoltare, pentru a investi în ODD și a se pregăti pentru impactul încălzirii globale.

Totuși aceste reforme vor trebui să treacă prin *decizii luate în altă parte, la direcția Fondului Monetar Internațional (FMI) sau a Băncii Mondiale, în special.*

4. Transformarea guvernantei globale

4.1. *Reforma Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite rămâne o prioritate a Summitului viitor.*

4.2. *Adunarea Generală a Națiunilor Unite este afirmată ca Organul Central al Națiunilor Unite și, prin urmare, ca principalul organism deliberativ și reprezentativ.*

4.3. *Întărirea poziției Consiliului Economic și Social al Națiunilor Unite (ECOSOC) ca organism principal pentru coordonarea și dialogul politic privind dezvoltarea economică și socială și, prin urmare, realizarea ODD-urilor*

4.4. *Necesitatea reformării arhitecturii economice globale este urgență, pentru a răspunde mai bine provocărilor contemporane și pentru a reflecta mai bine realitatea lumii de astăzi și, în special, pentru a putea accelera investițiile în favoarea ODD.*